

MADENLERDE MEYDANA GELEBİLECEK PATLAMALARDA SUÇU İŞ GÜVENLİĞİ UZMANINA YIKMA ÇABASI İNANDIRICI OLAMAYACAK!

SUÇLU, ATEX YÖNETMELİĞİ UYGULAMASINI 31.12.2019 TARİHİNE ERTELEYENLER OLACAKTIR

Oda Yönetim Kurulu Başkanı Ali Ekber Çakar, ATEX Yönetmeliği Uygulamasının 31.12.2019'a ertelenmesinin doğuracağı sonuçları yaptığı basın açıklaması ile kamuoyuna duyurdu.

Madenlerde yaşanan katliamlarla çok sayıda can kaybına yol açan iş cinayetlerinin bir kısmının görünür ilk nedeni Grizu patlamalarıdır. Ancak işyerlerinde ya da madenlerde meydana gelen patlamalar sadece grizu patlaması kaynaklı değildir. “İşyerlerindeki yanıcı maddelerin gaz, buhar, sis ve tozlarının atmosferik şartlar altında hava ile oluşturduğu ve herhangi bir tutuşturucu kaynakla temasında tümüyle yanabilen karışımlar” “patlayıcı ortam” oluşturmaktadır. Bu nedenle, söz konusu patlayıcı ortamlarda kullanılacak teçhizatların (makine, alet, elektrik sistemi vb.) belirli özelliklerde olması gerekir. Nitekim teçhizatların üretimi, piyasaya arzı, montajı, kullanımı, onarımı kurallara bağlanmıştır. Avrupa Birliği mevzuatı çerçevesinde düzenleme yapılmış olan ülkemizde, söz konusu teçhizatın belgelendirilmesi, piyasaya arzı ve piyasa gözetimi Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın; işyerlerinin işçi sağlığı ve güvenliği üzerine denetimi de Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın sorumluluğundadır. Bu sorumlulukların yerine getirilmesi için başka düzenlemeler de bulunmakla beraber başlıca iki yönetmelik esastır. Bunlardan “Muhtemel Patlayıcı Ortamda Kullanılan Teçhizat ve Koruyucu Sistemler ile İlgili Yönetmelik (94/9/AT) (ATEX 95)”te, esas olarak, “teçhizatın ve koruyucu sistemlerin güvenli olarak piyasaya arzı için gerekli emniyet kuralları ile uygunluk değerlendirme prosedürlerine ilişkin usul ve esaslar” belirlenmektedir. Bu yönetmelik kapsamındaki görevler Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yerine getirilmektedir. “Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik” (ATEX 137) ise esas olarak “çalışanları

sağlık ve güvenlik yönünden işyerlerinde oluşabilecek patlayıcı ortamların tehlikelerinden korumak için alınması gereken önlemlere ilişkin usul ve esasları” düzenlemektedir. Bu yönetmelik kapsamındaki görevler de Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın sorumluluğundadır.

4 Ağustos 2015 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan ve 13.07.2015 tarihli 2015/7966 sayılı Kararnamenin Eki başlıklı Bakanlar Kurulu kararında; “Grizu gazı ve/veya yanıcı gazlar veya tozlar nedeniyle muhtemel patlayıcı ortama sahip yeraltı kömür ocakları ile bu tip madenlerin yerüstü tesislerinde bulunan teçhizat ve koruyucu sistemlerden, “Muhtemel Patlayıcı Ortamda Kullanılan Teçhizat ve Koruyucu Sistemler ile İlgili Yönetmelik (94/9/AT)”te belirtilen I. Grup Teçhizat kategorisine uygun olarak sertifikalandırılmamış olanlar en geç 31/12/2019 tarihine kadar alınan Yönetmelik hükümlerine uygun teçhizat ve koruyucu sistemlerle değiştirilir” hükmü bulunmaktadır. Birinci fıkrada belirtilen değişiklikler yapılıncaya kadar hali hazırda grizu gazı ve/veya yanıcı gazlar veya tozlar nedeniyle muhtemel patlayıcı ortama sahip yeraltı kömür ocakları ile bu tip madenlerin yerüstü tesislerinde bulunan ve “Muhtemel Patlayıcı Ortamlarda Kullanılan Teçhizat ve Koruyucu Sistemler ile İlgili Yönetmelik (94/9/AT) (ATEX 95)” kapsamında sertifikalandırılmamış olan teçhizat ve koruyucu sistemler iki yıl içerisinde bu alanda akredite uygunluk değerlendirme kuruluşlarına incelettilererek, her türlü sorumluluğun işverende olması ve uygunluk değerlendirme kuruluşu tarafından ilgili mevzuat ve standartlara göre söz konusu teçhizat ve koruyucu sis-

temlerin temel güvenlik gereklerini karşıladığına ve işyerinde kullanılabilmesine dair “Durum Tespit ve Değerlendirme Raporu” verilmesi kaydıyla kullanılmaya devam edebilecektir. İkinci fıkrada ise “Durum Tespit ve Değerlendirme Raporu” düzenleninceye kadar, “grizu gazı ve/veya yanıcı gazlar veya tozlar nedeniyle muhtemel patlayıcı ortamlarda kullanılmak üzere ulusal veya uluslararası standartlara uygun olarak imal edilmiş exproof (patlamaya dayanıklı) teçhizat ve koruyucu sistemleri kullanan yeraltı kömür işletmeleri her türlü sorumluluğun işverende olması kaydıyla faaliyetine devam edebilir” denilmektedir. Bu kararın 4703 sayılı Ürünler İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanunun 5. maddesine göre, kararlaştırıldığı da belirtilmektedir.

Bu noktada aşağıdaki hususları kamuoyunun dikkatine sunmak gerektiğini düşünüyoruz.

- 4703 sayılı Kanunun 5. maddesi ile Bakanlar Kuruluna verilen yetki, “Piyasaya arz edilecek yeni ürünlerin, kullanılmış olmakla birlikte değişiklik yapılarak piyasaya tekrar arz edilmesi hedeflenen ürünler ile Avrupa Birliği üyesi ülkeler dışındaki ülkelerden ithal edilen eski ve kullanılmış ürünlerin ilgili teknik düzenlemeye uygun olması”nı sağlamaya yöneliktir. Oysa kararname, işyerlerinde mevcut olan ekipmanlara ilişkindir, 4703 sayılı Kanun ile Bakanlar Kuruluna böyle bir yetki verilmemiştir.

- Kanun ile verilen yetki ürünlerin güvenli olmasının sağlanmasını amaçlarken, kararname ile işyerlerinin en az dört yıl daha güvensiz olmasına izin verilmektedir.

- Kararname ile getirilen, “Durum ve Tespit Değerlendirme Raporu”nun hiçbir anlamı ve geçerliliği yoktur. Zira Kararname’de sözü edilen “uygunluk değerlendirme kuruluşları”nın bu konuda yetkisi bulunmamaktadır. Bunun yanında, işyerlerinin en az iki yıl daha güvensiz koşullarda çalışması kabul edilmektedir.

- Kararname ile işverenlere hem iki ile dört yıl süre verilmekte hem de “sorumluluk işverendedir” denilmektedir. Dolayısıyla işyerlerinin güvensizliği ve

bunun sürekliliği kabul edilmektedir. Bu noktada, ileride yaşanacak sorunlarda sorumluluğun sadece işverenlerde değil, aynı zamanda bu kararnamede imzası olanlarda olacağı bilinmelidir. Ayrıca bu konu yalnızca sorumluluk bazında ele alınamaz; zira önemli olan patlamaların meydana gelmemesi, insanların hayatlarını kaybetmemesidir. Oysa Kararname ile patlamaya ve can kayıplarına razı olunmaktadır.

- Özel teçhizat sadece madenlerde değil, patlayıcı ortam oluşabilecek tüm işyerlerinde kullanılmaktadır. Ancak erteleme sadece maden ocaklarına ilişkindir. Kararname’nin arka planında yatan gerçek, teçhizatın uygun olmaması nedeni ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Müfettişlerince kapatılan maden ocaklarının açılmasına ve sahiplerinin AKP’ye yakınlığı bilinen Amasra’daki maden ocağının Çin’den ithal ettiği teçhizata izin verilmesine yöneliktir.

- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bünyesindeki İş Müfettişleri, konuya “6331 sayılı İş Sağlığı Güvenliği Kanunu”, “Çalışanların, Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik”, “İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği”, “Makine Emniyet Yönetmeliği”, “İşyerlerinde Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği” başta olmak üzere yürürlükte olan mevzuat çerçevesinde yaklaşmak zorundadırlar. İş Müfettişleri, “patlayıcı ortamlarda kullanıma elverişli olmayan teçhizat kullanımı” nedeni ile kapatılmış olan maden ocaklarının açılmasına yönelik karar vermemeli, işyerlerinde yapacakları denetimlerde hiçbir geçerliliği olmayan dört yıllık geçiş süreci düzenlemesine göre davranmamalı; bu kararın alınmasında etkin olan “lobi faaliyeti yürüten kuruluşların” taşeronu konumuna düşmemelidir.

- Kararnamede imzası olanlar, madenlerde kullanılan teçhizatın uygun olmaması nedeni ile oluşabilecek patlamalarda sorumluluğu üzerlerine almaktadırlar.

Ali Ekber Çakar

TMMOB Makina Mühendisleri Odası Başkanı

17 AĞUSTOS 1999 MARMARA DEPREMİNDEN VE SONRAKİ DEPREMLERDEN RANT UĞRUNA DERS ÇIKARTILMAMAKTA, SOSYAL AFET VE YIKIM TEHLİKESİ ARTMAKTADIR

Oda Yönetim Kurulu Başkanı Ali Ekber Çakar, “17 Ağustos 1999 Marmara Depreminin 16. Yılı ve Yapı Denetimi” üzerine yazılı bir açıklama yaptı.

TMMOB’ye Bağlı Odaların Görev ve Yetki Alanına Giren Kamusal Nitelikli Mesleki Denetim, Yeterlilik, Eğitim ve Belgelendirmeye Dayalı Yeni Bir Yapı Denetimi Modeli Benimsenmelidir

Ülkemiz topraklarının, sanayinin ve barajların büyük kısmı aktif deprem kuşağının üzerinde yer almakta; ancak deprem çok disiplinli bir mühendislik, mimarlık, şehir plancılığı alanı olmasına karşın bu disiplinler rant uğruna dışlanmaktadır. 17 Ağustos 1999 Marmara Depremi sonrasında “yapı denetimi” düzenlemelerinde kamusal denetim alanı ticarileştirilmiş, katılımcılığı ve meslek odalarının önerilerini dışlayan yaklaşım tamamen egemen olmuştur. Yapı Denetim Yasası’nda kamu yapıları denetim dışı tutulmuş ve TMMOB’ye bağlı ilgili Odaların yasa ve yönetmeliklerce tanınmış görevleri içinde bulunan mühendislik, mimarlık hizmetlerinin mesleki yeterlilik, eğitim, belgelendirme, denetleme gereklilikleri dışlanmıştır. Bu durum ile Gezi Parkı Direnişinin ardından TMMOB’ye bağlı Odaların mesleki denetim yetkilerinin kısıtlanmaya çalışılması birbiriyle ilişkili neoliberal bir politika hedefidir.

Planlama, mühendislik, mimarlık, yapılaşma ve denetime ilişkin sistemik sorunları yansıtan ve yüzyılın afeti olarak da anılan 1999 Marmara Depreminden hiçbir ders alınmadığı; Deprem Şurası, Ulusal Deprem Konseyi gibi oluşumların devre dışı bırakılması ile, 2011 yılı sonundaki Van depremi sonucu oluşan sosyal yıkım tablosu ile, yeni mevzuat düzenlemeleri, rant eksikli kentsel dönüşüm programları ve bütün ülkenin imara açılması ile tekrar ortaya çıkmıştır.

2011 yılındaki Kanun Hükmünde Kararnameler (KHK) ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yerel yönetimlerin yapı, ruhsat vb. yetkilerini de üstlenmiş, TOKİ’ye çok özel yetkiler verilmiş, “kentsel dönüşüm” iktidarın elinde merkezileştirilmiş, TMMOB’nin merkezi vesayete tabi kılınması istenmiştir. Aynı KHK’ler ile bütün ülke imara açılmış, Yapı Denetimi Yasası’nda denetim dışı yapıların sayı tür ve dağılımında önemli değişiklikler yapılmış, yasanın denetim kapsamı daraltılmış, denetimsiz yapılaşmanın sınırları genişletilmiştir.

Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı 2012-2023 (UDSEP) da aynı kapsamdaki yeni mevzuat ve uygulama sistemine dair önemli ipuçları sunmuştur. Neoliberal serbestleştirme politikalarında önemli bir yer tutan “kamu-özel sektör işbirliği” yöntemi ile deprem gibi kompleks ve tamamen kamusal düzlemde olması gereken bir alanın özel sektöre terk edilmesi doğrultusunda yeni adımlar öngörülmüş, bölgesel kalkınma ajanslarına depremle ilgili sorumluluk verilmiştir. “Serbestleştirme, özelleştirme, sivil toplumu güçlendirme ve yerelleşme” bağlamı, kamu kaynaklarını ve kamu erkini ayrıcalıklı biçimde kullanan, yasama-yargı denetimini dışlayan, özel sektör ve uluslararası sermaye kuruluşlarıyla iç içe olan bu ajansların, yerel kaynaklar ile kentleşme-yapılaşma alanını sermayeye nasıl sunacağı, önümüzdeki yıllarda daha net olarak görülecektir. TMMOB’nin tüm uyarılarına karşın mühendislik, mimarlık uygulama, hizmet ve örgütleri bu “strateji” belgesinde de dışlanmıştır.

Onuncu Kalkınma Planı’nda da, “Kentsel dönüşümün doğurduğu değer artışlarından kamuya kaynak sağlanması” ve “Özel sektör tarafından geliştirilen kentsel dönüşüm proje sayısının artırılması” amaçlanmıştır. Planda ayrıca “teknik müşavirlik firmalarının inşaat sektörünün tüm üretim süreçlerinde ve kamu-özel işbirliği projeleri ile kentsel dönüşüm gibi alanlarda daha etkin faaliyet göstermeleri temin edilecektir” denilerek mühendislik, mimarlık hizmetlerinin kamusal niteliğinin özel sektör lehine tasfiyesi açık bir şekilde yer almıştır.

Onuncu Plan, “yaşam mekânlarının ekonomik gelişme ve rekabetçiliği destekleme”ye tabi kılınmasını hedeflemiştir. “Batıdan doğuya ve gelişmekte olan ülkelere kayan üretim yoğunluğu ile uluslar üstü boyut kazanan yer seçimleri ve şehirlerin rekabetçiliğini öne çıkaran yeni bir bölgesel gelişme ve şehirleşme” yaklaşımı “kentsel imaj yönetimi ve markalaşma” ile cilalanmıştır. Planın mantığı, “kentsel dönüşüm ihtiyacının büyüklüğüyle ortaya çıkarıldığı iş hacmi” yaklaşımıyla belirlenmiştir. Plan, “meslek örgütleri, odalar, STK’lar ve özel sektör örgütlerinin hizmet kapasitelerinin geliştirilmesi ve kendi aralarındaki ağ

yapılarının güçlendirilmesi” belirlemesiyle bu kuruluşların yeni sermaye birikimi-rant politikalarına tabi kılınmasını da hedef olarak belirlemiştir. Plan, doğal afetler konusu, iktidar ve sermaye çevrelerinin sınırsız kâr-rant amacına tabi kılmasıdır.

İktidar, birçok kez değiştirdiği İmar Yasası ve Yapı Denetimi Yasası'nda yaptığı değişikliklerle, Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Yasa'nın devamı niteliğindeki düzenlemelerle, Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ve Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile; yapı üretim ve denetim sürecindeki mühendislik-mimarlık projeleri arasındaki bağları bilimsel-teknik gerekliliklerden koparmakta, bu hizmetlerin kamusal niteliğini teknik müşavirlik kuruluşları aracılığıyla büyük ve büyümesi istenen sermaye güçleri lehine tasfiyede yeni adımlar atmaktadır.

Türkiye'deki yapı stokunun büyük bir kısmı ruhsatsız ve kaçak, büyük bir kısmı 20 yaş üzeri konutlardan oluşmakta, yarıya yakını oturulamaz ve depreme karşı güçlendirilmesi gerekir durumdadır. Bu noktada yapı denetimi konusu birinci derecede önem taşımaktadır. Ancak bu konu afet, risk, kentsel dönüşüm, imar, kamu arazileri kavramlarını da içeren mevzuat değişiklikleri ile kentlerden başlayarak tüm ülke topraklarını yeni sermaye biriki-

mi politikaları kapsamında kâr-rant unsuru haline getirilerek istismar edilmektedir. Yargı kararlarına karşın tüm plan ve dönüşümlerle kentlerimiz, kırlarımız, kıyılarımız, ormanlarımız ve tüm doğal çevremiz yoğun rant projeleri ablukası altındadır. Hemen her ölçek için kullanılan dönüşüm kavramı, bugün finansal olarak “arazi geliştirme” anlamında kullanılmaya başlanmış, özellikle peyzaj alanları olan bölgelere rant amaçlı yönelim artmıştır.

Depremlere karşı bütünlüklü önlemler ve sağlıklı, insanca bir yaşam ve çevre için, mevcut Yapı Denetim Yasası'nın öngördüğü, ticari yanı ağır basan yapı denetim şirketi ve planda öngörülen teknik müşavirlik şirketi modeli yerine uzmanlık ve etik niteliklere sahip yapı denetçilerinin etkinliğine dayalı, meslek odalarının sürece etkin katılımını sağlayacak yeni bir planlama, tasarım, üretim ve denetim süreci modeli benimsenmelidir. Bu noktada uyarıyoruz: Yapı denetimi uygulamasını yönlendiren kararlar ve ilgili tüm mevzuatın, TMMOB ve bağlı Odalar, üniversiteler ve ilgili kesimlerin katılımıyla düzenlenmemesi durumunda ülkemizi yeni büyük sosyal afetler, sosyal yıkımlar beklemektedir. Depremlere karşı önlemler bütünlüğü, güvenli yapılaşma ve halkın kent ve çevre hakkı için neo-liberal piyasacı yaklaşımlar reddedilmelidir.

Ali Ekber Çakar

TMMOB Makina Mühendisleri Odası Başkanı

ARTIK YETER!

SAVAŞI, ŞİDDETİ, KATLIAMLARI DURDURUN, SİLAHLARI SUSTURUN!

Oda Yönetim Kurulu Başkanı Ali Ekber Çakar, 9 Eylül 2015 tarihinde bir açıklama yaparak artan şiddet olaylarının son bulması çağrısında bulundu.

Siyasi iktidar 7 Haziran seçimlerinden itibaren Türkiye'yi büyük bir gerilim ve şiddet ortamına sokmuş; “çözüm süreci”ni bitirerek, yüzlerce ölü, binlerce yaralı yanı sıra, bombalanmış, kurşunlanmış, yanmış, yıkılmış, köyler, ilçeler ve kentlerden oluşan bir Güneydoğu tablosunun yeniden oluşmasına neden olmuştur.

Seçim-iktidar-saltanat hesapları üzerine kurgulanan savaş politikaları ve PKK saldırıları sonucu ülkemiz bir kan gölü haline gelmiştir. Son Dağlıca ve Iğdır katliamları bu sürecin bir parçası olarak yaşanmış, ülkemiz tekrar acılar, ölümler ve kışkırtmalarla yüz yüze kalmıştır.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası olarak, bu süreçte-

ki tüm saldırıları kınıyor; yaşamını kaybeden ve yaralanan kardeşlerimiz ile yakınlarının acısını yürekten paylaşıyor, aileleri, yakınları ve duyarlı kamuoyuna başsağlığı diliyoruz.

Odamız, TMMOB çatısı altında, emperyalizme, faşizme, gericiliğe, halkların birbirine kırıdırılmasına karşı çıkmaya; eşit, özgür, laik, bir arada yaşamın hâkim kılınacağı demokratik bir Türkiye mücadelesine devam edecek; savaş tamtamlarına karşı her zaman barışın yanında yer alacaktır.

Ali Ekber Çakar

TMMOB Makina Mühendisleri Odası Başkanı

SAVAŞA HAYIR, BARIŞ HEMEN ŞİMDİ! ZAMAN, BARIŞTAN YANA AKTİF TUTUM ALMA ZAMANIDIR

Oda Yönetim Kurulu Başkanı Ali Ekber Çakar, 1 Eylül Dünya Barış Günü nedeniyle bir basın açıklaması yaptı.

1 Eylül Dünya Barış Günü dolayısıyla Türkiye'nin ivedi gereksinimi açısından söylenmesi gereken tek söz: “Savaşa hayır, barış hemen şimdi” olmalıdır. Zira AKP iktidarı 7 Haziran seçimlerinden itibaren Türkiye'yi büyük bir gerilim ve şiddet ortamına sokmuş; ateşkesin bitmesine yol açmış, yüzlerce ölü, binlerce yaralı yanı sıra, bombalanmış, kurşunlanmış, yanmış, yıkılmış, köyler, ilçeler ve kentlerden oluşan bir Güneydoğu tablosunun yeniden oluşmasına neden olmuştur.

İŞİD'e karşı mücadeleye görünümü altında Suriye iç savaşına ve Suriye'deki Kürt bölgelerine karşı müdahaleci tutum sergileyen AKP iktidarı, Türkiye'deki Kürt sorununu iktidarını koruma uğruna tekrar şiddet ve savaş sarmalına sokmuştur. 7 Haziran seçimlerinin meşru sonuçlarını tanımayarak Türkiye'yi yeni bir seçime götüren siyasal iktidar, Suriye iç savaşından, Kürtlere karşı savaştan ve hatta bir iç savaştan medet ummaktadır. Erdoğan-AKP iktidarı, iktidar konumunu korumak için hükümet kuruluşu çalışmalarını oyalama eksenli olarak sürdürmüştü; anti demokratik bir azınlık iktidarı ile kaos ortamı içinde erken seçime gitme yoluyla milliyetçi bir dalga ve kan gölü üzerinde iktidarını yenilemeyi arzu etmektedir. Oyalamalarla malul “çözüm süreci”nin bitirilmesi; ölümler ve provokasyonların gündelik olaylar haline gelmesi; PKK'nin tekrar silah kullanma zeminine çekilmesi; Suruç'ta 32 sosyalist gencin katledilmesi; HDP'nin açık hedef haline getirilmesi; CHP ve HDP genel başkanları için fezlekeler hazırlanması; emperyalizm, bölge gericiliği ve AKP'nin eseri olan İŞİD'in Suriye'de ve Türkiye'de Kürtlere karşı kullanılması; İncirlik'teki ABD üssünden askeri uçuşlara yeniden izin verilmesi ve İŞİD'e karşı hava saldırıları düzenleme eşliğinde esasen Kürt hedeflerinin vurulması; iktidarın medet umduğu kaosun çeşitli unsurları olarak ülkemizi karanlık bir sürece sokmuştur.

Erdoğan-AKP iktidarı Ortadoğu'da ve ülkemizde emperyalizmin oyun alanı içindedir ve tek derdi iktidarını

korumaktır. “Evladlarımızı feda etmeye hazırız”, “tek derdimiz İslam, İslam, İslam” diyenlerin kullandığı hukuk dışı olağanüstü yetkiler, ülkemizi bir iç savaş süreci içine sokmuştur. Siyasal iktidar, İŞİD'i, PKK'yi, HDP'yi, sosyalist solu ve hatta zaman zaman CHP'yi aynı kefeye koyup, “terör” gerekçesiyle bütün toplumsal muhalefeti bastırmayı, 7 Haziran seçimlerini hükümsüz kılmayı ve iktidarını yeni bir seçim oyunu ile korumayı önüne koymuştur.

Bu toplu duruma karşı Odamız, TMMOB çatısı altında, toplumsal muhalefetin birliğine katkıda bulunmaya; emperyalizme, faşizme, gericiliğe, halkların birbirine kırıdırılmasına karşı çıkmaya; eşit, özgür, laik, bir arada yaşamın hâkim kılınacağı demokratik bir Türkiye mücadelesine devam edecek; savaş tamtamlarına karşı barışın yanında yer alacaktır.

Barış içinde bir dünya ve Türkiye mümkündür diyor, meslektaşlarımızı, halkımızı ve kamuoyunu silahların susturulması, ölümlerin durdurulması, adil bir barış, emperyalizm ve AKP'nin kirli ellerini Suriye'den çekmesi, savaş yuvaları olan İncirlik, ABD, NATO üslerinin kapatılması, bağımsız, eşitlikçi, özgürlükçü bir Türkiye için aktif tutum almaya çağırıyoruz.

Ali Ekber Çakar

TMMOB Makina Mühendisleri Odası Başkanı

AKP'İN “YENİ TÜRKİYE”Sİ, 12 EYLÜL FAŞİZMİNİN TEPE NOKTASIDIR

12 Eylül 1982 faşist darbesinin 35. yılında Oda Yönetim Kurulu Başkanı Ali Ekber Çakar bir açıklama yaptı.

12 Eylül 1980'de yapılan askeri darbe, IMF ile bağtlanan 24 Ocak 1980 ekonomi kararlarının ardından yapılmış, emek ve demokrasi karşıtı, kapitalizmin neoliberal uygulamalarına geçişi sağlayan faşist bir darbedir. 12 Eylül'ün anti-demokratik anayasası, kurumları, emek düşmanı, sermaye yanlısı düzenlemeleri ve dinci gericiliği yaygınlaştırması, AKP iktidarı aracılığıyla mantıksal ve fiili gelişmesinin doruğuna ulaştırılmıştır. Serbestleştirme, özelleştirme, sanayisizleştirme, tarımın tasfiyesi, esnek, güvencesiz, taşeron çalışma biçimleri, sendikasılaştırma, eğitim, sağlık, kent-imar vd. alanlarda yürütülen neoliberal “dönüşüm”ler, yerli ve yabancı sermaye güçleri lehine, yeni bir sermaye birikimi sürecinin gereksinimleri doğrultusunda gerçekleştirilmiştir.

Anti-demokratik 12 Eylül anayasası, sonradan yapılan birçok anayasa değişikliği ve 12 Eylül 2010 anayasa referandumu ile pekiştirilmiştir. 2010 referandumu ile 2015 kongresini 12 Eylül tarihinde yapmakta bir sakınca görmeyen AKP, 12 Eylül faşizminin anti-demokratik siyasi partiler ve seçim yasalarını korumaktadır. Meslek örgütleri ve demokratik kitle örgütlerine yönelik baskı politikaları, 12 Eylül'ün devamı ve tepe noktası niteliğindedir. 2011 yılında çıkarılan ve temsili parlamenter sistemi dışlayan Kanun Hükmünde Kararnamelerle kamu idari yapısı ve imar-yapı alarında yapılan değişiklikler, tekelci

Ali Ekber Çakar

TMMOB Makina Mühendisleri Odası Başkanı

otoriter niteliktedir, rant eksenli yeni sermaye birikimi sürecinin gerekleri doğrultusundadır. 12 Eylül cuntasının yasama, yürütme, yargı güçlerini otoritesi altına alması da AKP iktidarında doruğa ulaşmıştır.

12 Eylül'ün darağaçlarında, cezaevlerinde, dağlarda, sokaklarda baskı, terör, katliamlar, bugünün özgül koşullarında sürmektedir. AKP iktidarı, 2013 Haziran Direnişi ve 7 Haziran seçim sonuçlarının ardından ülkemizi devlet şiddeti, provokasyon ve iç savaş yöntemleri ile yönetmektedir. 12 Eylül'ün Kürt düşmanlığı bugün de sürmektedir.

12 Eylül döneminde önce “Türk-İslam Sentezi” adı altında desteklenen dinci gericilik, AKP iktidarı döneminde Türk-İslam sentezinin yanı sıra onun altında yer alması istenen Kürt-İslam sentezinin yayılması ile de sürmektedir. Dinci gericilik, siyaset, üniversiteler, gençlik, spor, aile vb. alanlar üzerinden toplumsallaştırılmış, laiklik yadsınmıştır. 12 Eylül faşizminin desteklediği Suriye'nin Müslüman Kardeşleri'ne Mısır'ın Müslüman Kardeşleri' ve El-Kaide, El-Nusra, IŞİD vb. çok uluslu, mezhepçi şeriatçı örgütler eklenmiştir. Bugün ülkemiz, “tek derdimiz İslam, İslam, İslam” diyen bir yaklaşımla yönetilmektedir.

Bütün bu yanlış politikalar ülkemizi savaş ve iç savaşın eşiğine getirmiştir. Ancak bütün bu olumsuzluklara karşı Türkiye'de ciddi bir tepki birikimi oluşmuş; toplumsal muhalefet Haziran Direnişi, sonrasında dinmeyen direnişler, en son 7 Haziran seçimleri ile kendini ortaya koymuştur. Bugün başka bir Türkiye ve dünya özlemi ile AKP faşizmi karşı karşıyadır.

Makina Mühendisleri Odası, TMMOB çatısı altında, bilimsel-teknik mesleki gerekliliklere, örgütlülüklerimize ve tüm halkımıza yönelik saldırılara karşı; eşit, özgür, demokratik, laik, tam bağımsız, barış içinde bir Türkiye'yi savunmaya, sermaye egemenliğini, faşizmi ve gericiliği geriletmeye, kardeşi kardeşe kırdıran savaşın önlenmesine yönelik toplumsal muhalefetin içinde, alanlardaki yerini almaya devam edecektir.

MMO ÜYELERİ, 19 EYLÜL TMMOB MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARI DAYANIŞMA GÜNÜ'NDE "SAVAŞA HAYIR BARIŞ HEMEN ŞİMDİ" DİYECEK

TMMOB tarihinde önemli bir yeri olan 19 Eylül 1979 iş bırakma eyleminin yıldönümünde 2011 yılından bu yana kutlanan “19 Eylül Mühendis, Mimar, Şehir Plancıları Dayanışma Günü” nedeniyle Oda Yönetim Kurulu Başkanı Ali Ekber Çakar bir basın açıklaması yaptı.

Mühendis, mimar, şehir plancıları, 19 Eylül 1979 günü Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB)'nin çağrısıyla ekonomik, demokratik talepleri için ülke çapında uyarı mahiyetinde bir günlük iş bırakma eylemi gerçekleştirmişti. Bu eyleme, 49 ilde 443 işyerinde mühendis, mimar, şehir plancıları yanı sıra işçi, teknik eleman ve sağlık görevlileri dâhil 100 bini aşkın kamu çalışanı katılmış, teknik eğitim gören öğrenciler de eylemi desteklemişlerdi. TMMOB tarihinde önemli bir yeri bulunan 19 Eylül tarihi, TMMOB 41. Dönem Olağanüstü Genel Kurulu ve Birlik Yönetim Kurulu kararı uyarınca beş yıldan beri “TMMOB Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Dayanışma Günü” olarak kutlanmakta ve yeni sorunlarla bütünlenerek mücadele geleneğimiz sürdürülmektedir.

Mühendislik, mimarlık, şehir plancılığı meslek disiplinleri ve meslek örgütlerimiz, bugün kapitalizmin neoliberal döneminin yeni sermaye birikimi ve rant sürecine tabi kılınmak istenmektedir. Mühendis, mimar, şehir plancılarının bazı alanlardaki yetkileri uluslararası sermaye kuruluşlarına devredilmiş, bazı alan ve yetkiler kısıtlanmış, bazıları ortadan kaldırılmış, eğitimde önemli dönüşümler olmuştur. Mühendislik, mimarlık, şehir plancılığı hizmetlerinin ana sektörleri kamusal fayda anlayışından çıkarılıp haline getirilmiş; fason üretime bağlı olarak mühendislik geriletilmiştir. Esnek ve güvencesiz çalışma koşulları yaygınlaştırılmıştır. İşçi sağlığı ve iş güvenliği, insanca barınma hakkı ve deprem gerçeğinin gerektirdiği yapı denetimi,

kent politikaları, enerji, tarım, orman, su kaynakları gibi alanlarda mühendislik, mimarlık, şehir plancılığının mesleki denetim ve bilimsel-teknik kriterleri devre dışı bırakılmakta, kanun hükmünde kararnamelerle yapılan ve yargı kararlarını gözetmeyen mevzuat düzenlemeleri, evrensel bilimsel mesleki gereklilikleri tasfiye etmektedir. Neoliberal dönüşüm programının rant eksenli yeni kurumsallaşması uyarınca TMMOB de hedeftedir. AKP iktidarı, kamusal hizmet ve kamusal denetimi ortadan kaldırmak istemektedir. İktidar, bu kapsamda TMMOB Yasası'nı değiştirmeye, Odaların ve TMMOB'nin önemli bazı yetkilerini elinden almaya çalışmaktadır. Fakat belirtmek isteriz, yaptığımız hizmetlerin kamusal niteliğinin sermaye-rant güçleri lehine tasfiyesine, mesleğimize ve örgütümüze yönelik etkisizleştirme çabalarına karşı duruşumuz, 1970'lerin TMMOB'sinin ve 1979 direnişimizin devamı niteliğindedir, TMMOB ve bağlı Odalara boyun eğdirilemeyecektir.

TMMOB ve Odalarımız, mevcut güncel durumda meslek disiplinlerimiz ve örgütlerimize yönelik tasfiyeci politikalarla ülke çapında izlenen neoliberal ekonomi politikaları ve toplumsal muhalefetin sindirilmesi çabalarının arasındaki bağların bilincindedir. TMMOB ve Odalarımız aynı şekilde, AKP'nin iktidardan düşmeme, hükümet-iktidar gaspı uğruna ülkemizin savaş-ç savaş yöntemleriyle faşist bir tarzda yönetildiğinin bilincindedir. Güneydoğu'yu ve ülkemizin bütünü çatışma-gerilim-kan-ölüm atmosferine sokan iktidarın durdurulması, silahların susturulması, ölümlerin durdurulması ve adil bir barış, tarihsel bir gereklilik olarak kendini dayatmaktadır. TMMOB Makina Mühendisleri Odası üyeleri, bu nedenle bu 19 Eylül Cumartesi günü ülke çapında düzenlenecek olan dayanışma etkinliklerinde örgütlü bir şekilde alanlardaki yerini alacak, AKP iktidarına bir kez daha “dur” ve “savaşa hayır barış hemen şimdi” diyecektir.

Ali Ekber Çakar

TMMOB Makina Mühendisleri Odası Başkanı